

MAJ 2021

NEWSLETTER

FINTECH

W NUMERZE:

- Zmiany prawne
- Projektowane zmiany prawne
- Inicjatywy UKNF
- Inicjatywy innych organów krajowych
- Inicjatywy EBA, ESMA oraz EIOPA
- Newsy sektora FinTech – maj 2021

Trape
Konarski
Podrecki
& Wspólnicy

TKP

I. Zmiany prawne:

1. Ustawa z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz niektórych innych ustaw (dalej: „Ustawa”) – [link]:

- Ustawa została opublikowana w Dzienniku Ustaw dnia 30 kwietnia 2021 r. **Większość jej przepisów weszła w życie 15 maja 2021 r.**, tj. 14 dni od jej ogłoszenia. Niektóre ze zmian zaczną obowiązywać:
 - ◆ **31 lipca 2021 r.**, m.in. w zakresie rozszerzenia katalogu instytucji obowiązanych oraz zasad współpracy GIIF i KNF z właściwymi organami innych państw UE;
 - ◆ **31 października 2021 r.**, m.in. w odniesieniu do nowych kategorii działalności regulowanej (tj. działalności na rzecz spółek lub trustów oraz działalności w zakresie walut wirtualnych);
- najważniejsze zmiany wynikające z treści Ustawy omawialiśmy w ramach poprzednich numerów Newslettera FinTech.

II. Projektowane zmiany prawne:

1. Projekt ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej (dalej: „Projekt”) – [link]:

- celem Projektu (najnowsza wersja pochodzi z dnia 13 maja 2021 r.) jest implementacja do polskiego porządku prawnego postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej (dalej: „EKŁE”);
- w treści projektowanych przepisów znalazła się **usługa fakultatywnego obciążenia rachunku**, która została zdefiniowana jako usługa „polegająca na pośredniczeniu przez dostawcę usług komunikacji elektronicznej w sprzedaży towarów lub świadczeniu usług lub pośredniczeniu w płatności za te towary lub usługi, której wartość jest uwzględniana na rachunku za wykonane usługi komunikacji elektronicznej lub pokrywana ze środków z doładowań” (art. 2 pkt 76 Projektu). Szczegółowe postanowienia dotyczące tej usługi zostały zawarte w art. 344-345 Projektu;
- projektowana treść przepisów budzi szereg wątpliwości natury prawnej, do których zaliczyć można w szczególności:
 - ◆ **zastosowanie tzw. modelu opt-in**, zgodnie z którym dla świadczenia usługi fakultatywnego obciążenia rachunku wymagana jest uprzednia zgoda abonenta, podczas gdy ustawodawca unijny posłużył się mechanizmem umożliwiającym rezygnację ze świadczenia tego rodzaju usług (tzw. **model „opt-out”**, zob. załącznik VI część A lit. h do EKŁE);

- ◆ nieadekwatność przyjętych progów kwotowych, które nie przystają do specyfiki oferowanych w ten sposób usług;
- na uwagę zasługuje również projekt ustawy *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej*, który został opublikowany dnia 13 maja 2021 r. [[link](#)]. W jego treści zawarto **art. 54, który nowelizuje brzmienie art. 6 pkt 12 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych**, wprowadzając w miejsce dotychczas występującego pojęcia „przedsiębiorcy telekomunikacyjnego” termin „przedsiębiorca komunikacji elektronicznej”.

2. Projekt ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych (dalej: „Projekt”) – [[link](#)]:

- na stronach RCL ukazał się Projekt z dnia 28 kwietnia 2021 r., którego celem pozostaje:
 - ◆ zapewnienie stosowania przepisów rozporządzenia unijnego ws. crowdfundingu (2020/1503);
 - ◆ implementacja postanowień dyrektywy 2020/1504, która zmienia przepisy dyrektywy ws. rynków instrumentów finansowych;
 - ◆ określenie szczegółowych wymogów prowadzenia działalności w zakresie świadczenia usług finansowania społecznościowego dla przedsiębiorstw gospodarczych oraz organizacji i trybu wykonywania nadzoru nad dostawcami tych usług.
- wśród projektowanych rozwiązań znalazły się przepisy dotyczące m.in.:
 - ◆ tajemnicy zawodowej dostawców usług finansowania społecznościowego (art. 3 – 10 Projektu);
 - ◆ obowiązków informacyjnych i zasad nadzoru nad tymi podmiotami (art. 12 – 28 Projektu);
 - ◆ opłat na pokrycie kosztów nadzoru nad dostawcami usług finansowania społecznościowego (art. 29 – 30 Projektu);
 - ◆ sankcji administracyjnych za naruszenie przepisów projektowanej ustawy i środków naprawczych (art. 31 – 32 Projektu), odpowiedzialności cywilnej (art. 33 – 34 Projektu) oraz odpowiedzialności karnej (art. 35 – 40 Projektu).

3. Projekt ustawy o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (dalej: „Projekt”) – [\[link\]](#):

- na szczególną uwagę zasługuje art. 17 Projektu, który przewiduje dodanie art. 34c do ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych;
- wskazany wyżej przepis **nadawać ma KNF określone kompetencje nadzorcze w przypadku powzięcia informacji o naruszaniu przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 (tzw. rozporządzenie SEPA) przez użytkownika niebędącego konsumentem** w zakresie prowadzonej przez niego działalności;
- ustawa znajduje się obecnie na etapie prac sejmowych, a więcej informacji na temat tego procesu można uzyskać [tutaj](#).

4. Prezydencki projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych (dalej: „Projekt”) – [\[link\]](#):

- celem Projektu jest uregulowanie statusu prawnego akceptacji znaków pieniężnych, które są emitowane przez NBP. Z propozycją zmian w tym zakresie wystąpił Prezes NBP do Prezydenta RP;
- w Projekcie proponuje się dodanie do treści ustawy o usługach płatniczych art. 59ea, zgodnie z którym: *[a]kceptant nie może uzależniać zawarcia z konsumentem umowy o świadczenie usługi lub sprzedaży towaru od dokonania zapłaty w formie bezgotówkowej oraz odmówić przyjęcia zapłaty od konsumenta znakami pieniężnymi emitowanymi przez NBP będącymi prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, poza wyjątkami przewidzianymi w ust. 2 projektowanego przepisu;*
- jak wskazano w treści uzasadnienia Projektu: „projektowany stan prawny pozwoli na uniknięcie sytuacji, w których konsument – w przypadku akceptacji oferty zawarcia umowy z akceptantem – nie będzie mógł dokonać płatności, poza formą bezgotówkową, w gotówce. W praktyce obrotu gospodarczego, zatem każda oferta zawarcia umowy sprzedaży lub świadczenia usług skierowana przez akceptanta do ogółu konsumentów będzie implikować w sobie możliwość dokonania zapłaty w formie bezgotówkowej oraz gotówkowej znakami pieniężnymi emitowanymi przez NBP”;
- Projekt wpłynął do Sejmu 21 maja 2021 r. (nr EW-020-527/21) i został skierowany do opinii Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu. Więcej informacji na temat tego procesu można znaleźć [tutaj](#).

III. Wybrane inicjatywy UKNF:

1. Publikacja UKNF z dnia 18 maja 2021 r. pt. „Ankieta dot. wykorzystywania sztucznej inteligencji przez podmioty nadzorowane” – [\[link\]](#):

- UKNF informuje o przekazaniu do izb branżowych rynku finansowego informacji dotyczącej ankiety w zakresie korzystania z rozwiązań opartych o sztuczną inteligencję (AI) przez podmioty nadzorowane;
- podejmowane działania realizowane są w ramach Cyfrowej Agendy Nadzoru i mają na celu poszerzenie wiedzy UKNF o stosowanie AI w sektorze finansowym na potrzeby późniejszego stworzenia właściwych ram nadzorczych w zakresie wykorzystywania AI przez podmioty rynku finansowego.

2. Publikacja UKNF z dnia 12 maja 2021 r. pt. „Raport z prac Zespołu ds. rozwoju innowacji finansowych FinTech” – [\[link\]](#):

- UKNF informuje o publikacji raportu z prac Zespołu ds. innowacji finansowych FinTech, w którym opisano obecny stan prac nad identyfikacją i usuwaniem barier dla sektora FinTech w Polsce. Jego treść jest dostępna [tutaj](#);
- w obecnym kształcie treść raportu obejmuje **193 bariery**, które zostały zgłoszone przez uczestników prac Zespołu. Opublikowany dokument nie jest ostateczny – ma on podlegać stosownym uzupełnieniom i zmianom;
- jednym z uczestników prac w ramach Zespołu jest adw. prof. UEK dr hab. Jan Byrski.

3. Publikacja UKNF z dnia 28 kwietnia 2021 r. pt. „Metodyka BION 2021 dla banków” – [\[link\]](#):

- UKNF informuje o opublikowaniu dokumentu pn. „Metodyka badania i oceny nadzorczej banków komercyjnych, zrzeszających oraz spółdzielczych” (Metodyka BION), który określa zasady i zakres przeprowadzenia procesu BION w roku 2021. Treść metodyki jest dostępna [tutaj](#);
- celem metodyki jest wskazanie sposobu przeprowadzania procesu BION, zakresu badania i oceny nadzorczej oraz zasady nadawania ocen BION w ramach wykonywanych czynności nadzorczych;
- Metodyka BION dotyczy banków komercyjnych, banków zrzeszających oraz banków spółdzielczych.

IV. Wybrane inicjatywy innych organów krajowych:

1. Publikacja Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (dalej: „PUODO”) z dnia 24 maja 2021 r. pt. „EROD opiniuje pierwsze transgraniczne kodeksy postępowania” – [\[link\]](#):

- PUODO informuje o przyjęciu szeregu nowych dokumentów przez Europejską Radę Ochrony Danych (dalej: „EROD”) podczas 49. posiedzenia plenarnego;
- wśród nich wymieniono m.in.:
 - ◆ opinie dotyczące projektów decyzji w sprawie transgranicznych kodeksów postępowania, które zostały przedstawione przez belgijski i francuski organ nadzorczy. Pierwszy z nich dotyczy kodeksu postępowania EU CLOUD, który jest skierowany do dostawców usług w chmurze obliczeniowej;
 - ◆ zalecenia w sprawie podstawy prawnej dla przechowywania danych karty kredytowej wyłącznie w celu ułatwienia dalszych transakcji internetowych;
- dalsze informacje w tym przedmiocie dostępne są na [stronie EROD](#).

2. Publikacja raportu Narodowego Banku Polskiego pt. „Pieniądz cyfrowy banku centralnego” – [\[link\]](#):

- publikacja NBP stanowi opracowanie w zakresie tzw. CBDC (ang. *Central Bank Digital Currency*), co wynika ze znacznego wzrostu zaangażowania banków centralnych różnych państw w badania nad możliwością wykorzystywania walut cyfrowych;
- NBP monitoruje z uwagą postęp prac w zakresie CBDC na świecie. Niemniej jednak – jak wskazano – na obecnym etapie „NBP nie zidentyfikował celu emisji cyfrowego złotego o charakterze systemowym ani szczególnych potrzeb konsumentów lub podmiotów gospodarczych, które nie mogłyby zostać zaspokojone przez dostawców usług płatniczych w Polsce, a jedynie przez bank centralny w drodze wprowadzenia CBDC. Powściągliwość banku centralnego w tym temacie wynika również z braku podstaw prawnych dla wprowadzenia CBDC (zawartych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim)”;
- opracowanie przedstawia ogólne założenia koncepcji emisji CBDC oraz jej konsekwencje, a także ocenę uwarunkowań ewentualnego wprowadzenia cyfrowego złotego.

3. Publikacja Rzecznika Finansowego z dnia 19 maja 2021 r. pt. „Jak zidentyfikować rachunki bankowe po śmierci małego przedsiębiorcy?” – [\[link\]](#):

- Rzecznik Finansowy przygotował specjalny cykl poradników pod nazwą „Finanse po śmierci członka rodziny”. W jego ramach, odniesiono się m.in. do kwestii uzyskiwania informacji co do rachunków bankowych prowadzonych na rzecz osoby zmarłej;
- jak wskazano, na podstawie art. 92bb ust. 1 prawa bankowego, banki są zobowiązane do wspólnego prowadzenia Centralnej informacji o rachunkach bankowych, w której to bazie zawarte są dane na temat wszelkich rachunków bankowych prowadzonych w bankach i spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (są w niej umieszczane również dane dotyczące rachunków bankowych prowadzonych na rzecz przedsiębiorców w związku z podejmowaną przez nich działalnością gospodarczą). Do uzyskania informacji z takiego rejestru konieczne jest złożenie wniosku przez osobę uprawnioną.

V. Wybrane inicjatywy europejskich urzędów nadzoru:

1. EBA przeprowadza konsultacje dotyczące centralnej bazy danych AML/CFT – [\[link\]](#):

- rozpoczęto konsultacje publiczne w przedmiocie projektu regulacyjnych standardów technicznych (RTS) dotyczących centralnej bazy danych w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. Przedmiotowa baza stanowić ma kluczowe narzędzie dla niedawno rozszerzonego mandatu EBA, która ma zajmować się prowadzeniem, koordynacją i monitorowaniem działań w zakresie AML/CFT na terenie UE;
- projekt RTS określa m.in. zasady zapewniające skuteczność bazy danych, poufność danych w niej zawartych, a także sposoby jej współdziałania z innymi powiadomieniami, które właściwe organy są zobowiązane przekazywać do EBA oraz z przepisami zapewniającymi ochronę danych osobowych;
- konsultacje w przedmiocie RTS potrwać **do 17 czerwca 2021 r.** Dokument konsultacyjny jest dostępny [tutaj](#).

2. EIOPA publikuje dokument konsultacyjny na temat blockchain oraz inteligentnych kontraktów w sektorze ubezpieczeniowym – [\[link\]](#):

- celem opublikowanego dokumentu jest przedstawienie ogólnego przeglądu zagrożeń i korzyści, które są związane z wykorzystaniem technologii *blockchain*, inteligentnych kontraktów (ang. *smart contracts*) i aktywów kryptograficznych w sektorze ubezpieczeń;

- uwagi do treści dokumentu można nadsyłać **do 29 lipca 2021 r.** poprzez udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w treści ankiety, która jest dostępna [tutaj](#);
- pełna treść dokumentu konsultacyjnego została opublikowana na stronie [EIOPA](#).

3. ESMA publikuje polską wersję językową wytycznych dotyczących outsourcingu do dostawców usług chmury (ESMA50-164-4285, dalej: „Wytyczne”) – [\[link\]](#):

- jednym z podstawowych celów Wytycznych jest pomoc podmiotom nadzorowanym w mitygowaniu oraz monitorowaniu ryzyka związanego z umowami outsourcingu chmurowego;
- Wytyczne mają zastosowanie od dnia 31 lipca 2021 r. do wszystkich umów dotyczących outsourcingu do chmury zawartych, odnowionych lub zmienionych tego dnia lub po tym dniu. Szczegółowe zasady w tym przedmiocie zostały określone w pkt. 4 Wytycznych;
- uwzględniając przyjęty przez UKNF model referencyjny do outsourcingu przetwarzania informacji w chmurze obliczeniowej publicznej lub hybrydowej **Wytyczne nie znajdują zastosowania do podmiotów nadzorowanych przez KNF** (zob. pkt. II.6.3 [Komunikatu UKNF z dnia 23 stycznia 2020 r. dotyczącego przetwarzania przez podmioty nadzorowane informacji w chmurze obliczeniowej publicznej lub hybrydowej](#)).

VI. Wybrane inicjatywy innych instytucji zagranicznych

1. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 maja 2021 r. w sprawie odpowiedniej ochrony danych osobowych przez Zjednoczone Królestwo – [\[link\]](#):

- Parlament Europejski odniósł się do dwóch projektów decyzji wykonawczych w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony danych osobowych zapewnianej przez Zjednoczone Królestwo. Podstawą pierwszego z nich jest rozporządzenie 2016/679 (RODO), a drugiego dyrektywa 2016/680 (tzw. dyrektywa policyjna);
- uznano, że obecny kształt projektów wymaga wprowadzenia w nich dalszych zmian. Zgodnie z pkt. 33 rezolucji, **Parlament Europejski „wzywa Komisję do zmiany obu projektów decyzji wykonawczych w celu zapewnienia ich pełnej zgodności z prawem i orzecznictwem UE”**;

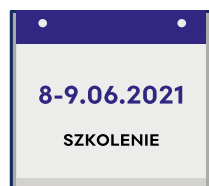

- z zadowoleniem odnotowano z kolei, że decyzje stwierdzające odpowiedni stopień ochrony mają obowiązywać tylko przez cztery lata. Wezwano Komisję, aby w międzyczasie nadal monitorowała poziom ochrony danych w Zjednoczonym Królestwie, zanim odnowi decyzję stwierdzającą odpowiedni stopień ochrony w 2025 r. (zob. pkt. 34 rezolucji).

VII. Newsy sektora FinTech – kwiecień/ maj 2021:

1. PUODO informuje o wystąpieniu do władz Facebook Poland – [[link](#)].
2. NBP publikuje informacje o kartach płatniczych za IV kwartał 2020 r. – [[link](#)].
3. Rada Ministrów przyjęła strategię przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu – [[link](#)].

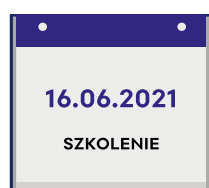
Nadchodzące wydarzenia:

IX Cashless Congress

adw. prof. UEK dr hab. Jan Byrski, r. pr. Karol Juraszczyk, Michał Synowiec

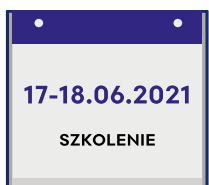
[Rejestracja >>](#)

Prawo nowych technologii w działalności brokerskiej

adw. prof. UEK dr hab. Jan Byrski

[Rejestracja >>](#)

VIII Digital Money & Blockchain Forum

adw. prof. UEK dr hab. Jan Byrski, Michał Synowiec

[Rejestracja >>](#)

Publikacje:

Nakładem wydawnictwa Wolters Kluwer ukazała się publikacja pt. „Ustawa o usługach płatniczych. Komentarz”, której współautorem i współredaktorem naukowym jest prof. UEK dr hab. Jan Byrski.

Wyróżnienia:

Z przyjemnością informujemy, że nasza kancelaria została wyróżniona w tegorocznej edycji rankingu IFLR1000 w kategorii Banking (Tier 4).

Autorzy:

prof. UEK dr hab. Jan Byrski
Adwokat, Partner

Michał Synowiec
Prawnik, Associate

Michał Mrzygłód
Aplikant adwokacki, Junior Associate

Informacje zamieszczone w niniejszym materiale nie stanowią porady prawnej. Osoby zainteresowane uzyskaniem bardziej szczegółowych informacji dotyczących omawianych kwestii proszone są o bezpośredni kontakt z prawnikami kancelarii Traple Konarski Podrecki i Wspólnicy.

W przypadku pytań zapraszamy do kontaktu:
jan.byrski@trapple.pl